

A Védőnői Méhnyakszűrő Programok tapasztalatai

Fehér Erika – OTH, szűrési vezető

WORKSHOP TÁRSSZAKMÁKNAK
Budapest, 2014. október 18.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A Védőnői Méhnyakszűrő Programok tapasztalatai

2014. október 18.

A méhnyakrák megelőzésére ma már több lehetőség van:

- **védőoltás** - a megbetegedés kialakulásának megelőzésére,
- **hatékony szűrővizsgálati módszer** - betegség kialakulásának kezdeti, ún. preklinikai szakaszában történő felismerésére.

Korábban - méhnyakszűrés

Hazánk az 1960-as évek közepétől vezette be a méhnyakból vett kenetek citológiai vizsgálatát – eredményessége bizonyított.

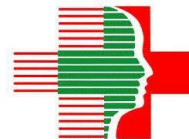

2003. szeptember 1-jétől - az 51/1997. (XII.18.) NM .r. 3. sz. mell. - szervezett módon biztosított a 25-65 éves korú nők számára a méhnyakszűrés.

SZÉCHENYI

TÁMOP-6.1.3.A-13/1-2013-0001

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A népegészségügyi célú méhnyakszűrés

- Az ún. népegészségügyi célú méhnyakszűrés keretében a 25-65 éves korú nők egyszeri negatív eredményű kenetvételt követően 3 évente meghívást kapnak nőgyógyász szakrendelésre méhnyakszűrésre.
- A szűrés során a méhnyakból – külső méhszájból és a nyakcsatornából – sejtmintát vesznek, ennek citológiai vizsgálata lehetővé teszi a méhnyakrák és megelőző állapotainak korai felismerését.

A nőknek csak kis része ment el a meghívólevél hatására szűrésre.

TÁMOP-6.1.3.A-13/1-2013-0001

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A Védőnői Méhnyakszűrő Programok tapasztalatai

2014. október 18.

Állami Számvevőszék jelentése (2008 május)

„Jelentés az egyes onkológiai szűrési programokra fordított pénzeszközök hasznosulásának ellenőrzéséről”

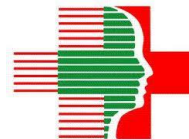
OEP adatai szerint – részvételi arány 5-7 %,
halálozás lényegesen nem csökkent

Javaslatok:

Az egészségügyi miniszter szerezzon érvényt a 46/2003. (IV.16.)

OGY határozatnak - „Egészség Évtizedének Népegészségügyi Programja”

- Szervezze újra a méhnyakszűrés rendszerét,
- A méhnyakszűrés módszertanát igazítsa a nemzetközi gyakorlathoz (a kenetvételt családorvos/képzett szakdolgozó végzi, csak a nem-negatív eseteket küldik szakorvoshoz)

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

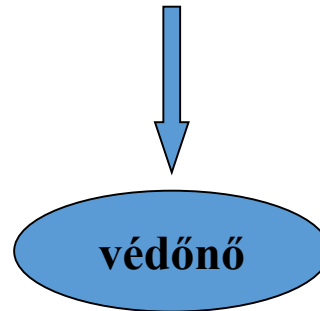
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A Védőnői Méhnyakszűrő Programok tapasztalatai

2014. október 18.

Az egészségpolitika döntése: MINTAPROGRAM

- előképzett szakdolgozók bevonása a szűrésbe
- a lakossági hozzáférhetőség növelése

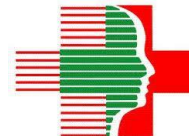

feladatába beleillik - megelőző ellátás, nővédelmi tevékenység

Védőnői Méhnyakszűrő Mintaprogram

TÁMOP-6.1.3.A-13/1-2013-0001

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A Védőnői Méhnyakszűrő Programok tapasztalatai

2014. október 18.

**Célja : A védőnők felkészítése és bevonása
méhnyakrák megelőzésében való aktívabb szerep-vállalásra**

**egészségfejlesztő
tevékenység**

+

**népegészségügyi célú
méhnyakszűrés
szervezése, végzése**

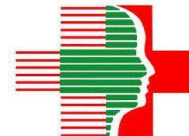
**A védőnők bevonása által
méhnyakszűrés nemzetközi gyakorlatához igazodunk,**

- a méhnyakszűréshez való hozzáférhetőség nő
- a szűrendők személyes megszólítása,
tájékoztatás a méhnyakrák megelőzés lehetőségéről,
szűrésre ösztönzés,

SZÉCHENYI

TÁMOP-6.1.3.A-13/1-2013-0001

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A Védőnői Méhnyakszűrő Programok tapasztalatai

2014. október 18.

VMMP

Egészségügyi Minisztérium

kezdemenyezésére és támogatásával,

Országos Tisztifőorvosi Hivatallal (OTH)

kötött megállapodás keretében valósult meg.

ÁNTSZ intézeteinek közreműködésével

önként jelentkező védőnők részvételével

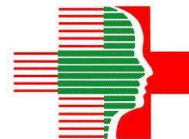
Program meghirdetése (2008. november)

→ **községeket/nagyközségek
területi védőnői számára**

SZÉCHENYI 2020

TÁMOP-6.1.3.A-13/1-2013-0001

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A Védőnői Méhnyakszűrő Programok tapasztalatai 2014. október 18.

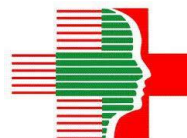
Jelentkezés feltételei

- A védőnő körzetéhez illeszkedjen a feladat (max. 250 fő)
- Védőnői tanácsadó rendelkezzen - nőgyógyászati vizsgálószékekkel,
- informatikai eszközzel (számítógép, internet)

Védőnő vállalta :

1. Továbbképzésen való részvételt,
2. Szűrési tevékenység végzését körzetében (településén/településein)

A továbbképzés, a szűrés feltételeit, eszközeit a Program biztosította
(pl. képzés során védőnők útiköltsége, kenetvételi eszközök, stb.)

„A védőnők felkészítése a népegészségügyi célú nyakszűrésre (kenetvételekre) és követésére” című, akkreditált továbbképzés

- **elméleti képzés - 1 napos**

korszerű ismeretek a méhnyakrák megbetegedéssel ,
a megelőzéssel,
a méhnyakszűréssel kapcsolatosan

- **tanácsadás és kommunikáció elmélet-gyakorlat - 2 napos**

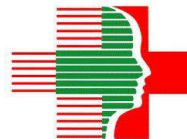
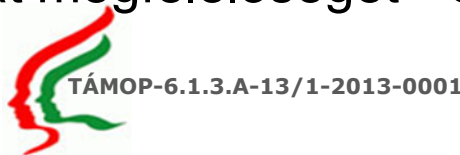
Témakör: meggyőző kommunikáció, rossz hír közlése, stb.

- **Gyakorlati képzés – oktató nőgyógyász szakorvosok által**

Célja: kenetvétel megtanulása, jártasság megszerzése
minimum 30 önálló kenetvétel

OTH által összeállított 2 tankönyv + előadások anyagai

Minden rész vizsgával zárult,
a kenetvételi gyakorlat megfelelőségét - Citológiai laboratórium értékelte.

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

2. Szűrési tevékenység végzése a védőnői körzetében

Eredményes vizsgát tett védőnők

- Igazolás a továbbképzés sikeres befejezéséről + Megbízólevél

- szűrendő nők számára postai úton meghívólevél
- védőnő megkapta a szűrendő nők listája
- személyes felkeresés, megnyerés
- tájékoztatás: lehetőség szülész-nőgyógyász általi szűrésre
- méhnyakszűrés a Védőnői tanácsadóban
nővédelmi tanácsadás keretében, egyeztetett időpontban is
- kenetek postázása
- leletek átadása a szűrt nőknek, teendők megbeszélése
- tevékenység dokumentálása, adatszolgáltatás OTH felé

Egy szűrendő nő (felkeresés–megnyerés – szűrés – lelet átadás)kb.2ó

TÁMOP-6.1.3.A-13/1-2013-0001

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

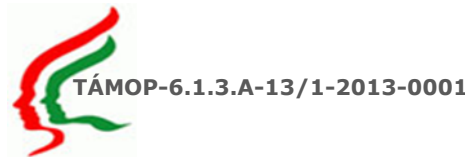
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Védőnői Méhnyakszűrő Programok

**Az első program (VMMP)eredményesnek bizonyult
EüM/NEFMI/EMMI →VMP II.,VMP III., VMP IV., VMP V.**

Programok megvalósulása

ugyanolyan elvek, módszerek mentén + előző évi tapasztalatok

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Védőnői Méhnyakszűrő Programok eredményei

Programok sikeresek voltak, jó eredményt értek el

Az 5 év eredményei, tapasztalatai:

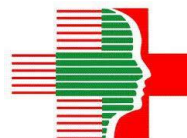
a védőnők képesek és alkalmasak

- a méhnyakszűrés(kenetvétel) megtanulására
- a községben élő lakosság megszólítására, szűrésre megnyerésére
- a méhnyakszűrés (kenetvétel) végzésére
- a lakosság egészség tudatos magatartásának növelésére
- A védőnők (különösen a községekben dolgozók) nyitottak a méhnyakszűrés folyamatos végzésére

Városban élő nők is élnek a védőnői méhnyakszűrés lehetőségével!
Balatonfüred, Nyíregyháza

TÁMOP-6.1.3.A-13/1-2013-0001

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

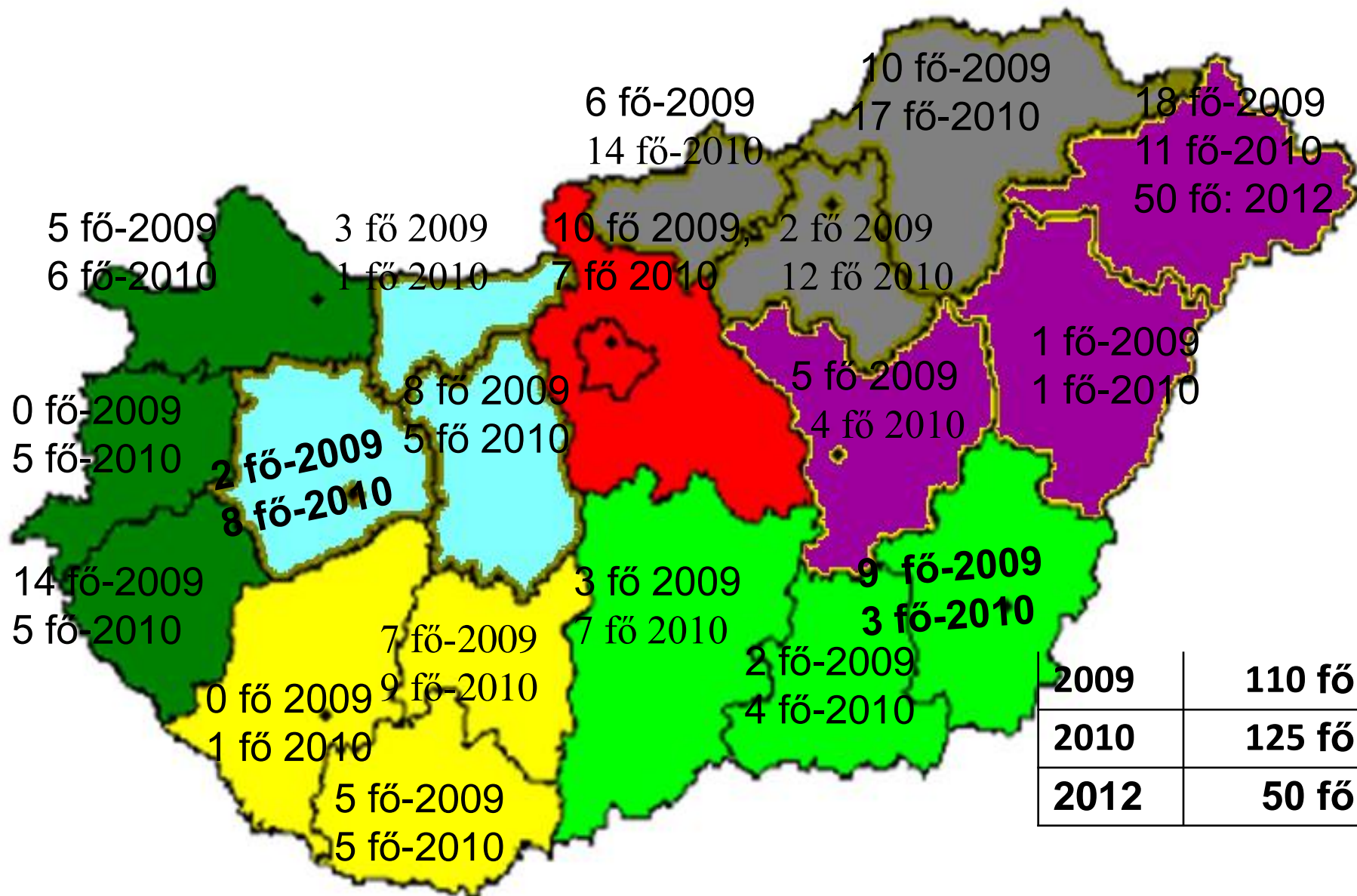

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

1. A védőnők képesek és alkalmasak a méhnyakszűrés (kenetvétele) megtanulására

	2009	2010	2012
Képzésre jelentkezett védőnők száma	110 fő	125 fő	50 fő
Képzést eredményesen elvégzettek száma	110 fő	125 fő	50 fő
összes kiképzett védőnő			285 fő
szűrést végző védőnők száma			224 fő

Védőnői Méhnyakszűrő Programok során képzett védőnők

2. A védőnők képesek és alkalmasak a községekben élő lakosság megszólítására és (szűrésre) megnyerésére

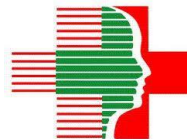

5 VMP : 164 628 szűrendő nő kapott meghívólevelet a védőnőhöz -
300 településen

- Lehetőség szerint személyes felkeresés **(szűrendők 45-55 %)**
- Tájékoztatás a szűrés fontosságára, félelmek, tévhitek eloszlátása
- Együttműködés a településen:
önkormányzat – eü-i alapellátás – helyi szervezetek, intézmények
„közös ügyé” vált a méhnyakszűrés

Tapasztalat:

- A meghívólevél önmagában nem elég - kellett hozzá a személyes felkeresés,
- A 3. évben már többen maguktól jöttek - „ment a jó híre”
- Olyan nők is elmentek szűrésre , akik 10 évnél régebben nem voltak

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

VMP III. Kenetvételeen megjelent nők önkéntes, anonim kérdőíves felmérése Nógrád és Heves megyében

(*Ferenczné Antal Gabriella és Viziné Kovács Klára megyei vezető védőnő*)

Nógrád megye 25 településén 462 kenetvételeen – 16 területi védőnő

Miért a védőnőhöz jött méhnyakszűrésre? (N=451 nő)

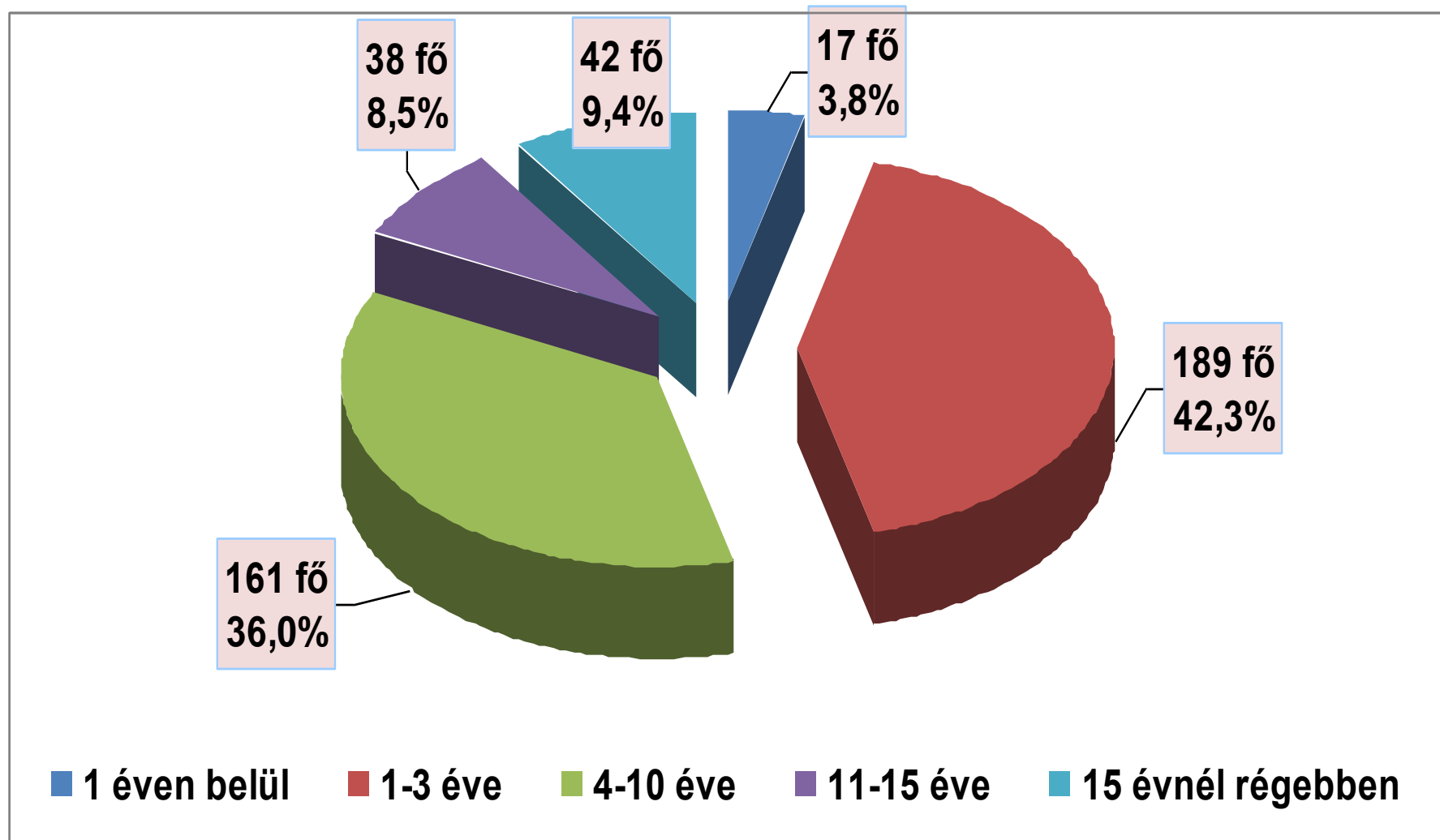
Forrás: *Ferenczné Antal Gabriella megyei vez. védőnő, OTH, 2011. okt. 11.*

Mikor volt ezt megelőzően méhnyakszűrésen? (N=447 nő)

A szűrt nők 18 %-a - 10 évnél régebben volt méhnyakszűrésen

(Forrás: Ferenczné Antal Gabriella -OTH, 2011. okt 11.)

3. A védőnők képesek és alkalmasak a méhnyakszűrés (kenetvétel) végzésére

Laboratórium értékelése

- **Kenetek minősége 6 szempont alapján (max. 24 pont)**

1.) Fixálás; 2.) Endocervicális sejtek jelenléte;

3) Vér jelenléte; 4) Sejtdússág;

5) Lobsejtek jelenléte; 6) Kenet minősége.

„1. A védőnők által végzett szűrési módszer, az anyagvétel megfelel a szakma mai követelményének.

A korábban felkészített védőnők anyagvételi paramétereit javultak

4. Az anyagvételi módszer javulása csak a folyamatos, napi gyakorlattal emelhető tovább.

Részlet Prof. Dr. Bodó Miklós ügyvezető igazgató (Sejtdiagnosztika Kft) jelentéséből – 2011. jún. 29.

SZÉCHENYI

TÁMOP-6.1.3.A-13/1-2013-0001

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

- **5 VMP: 23 991 méhnyakszűrés**

„nem-negatív lelet”: 1 433 esetben
ebből 112 eset daganat-gyanú,

A kiszűrt eseteket nőgyógyász szakorvoshoz irányították további vizsgálat, kezelés céljából

A Védőnői Méhnyakszűrő Programok 5 éve

A VMP eredményei bizonyítják - a védőnők eredményesen munkát végezhetnek a népeü-i célú méhnyakszűrés terén is.

A hatékonyság érdekében javasolt
a védőnői méhnyakszűrés kiterjesztése és folytatása.

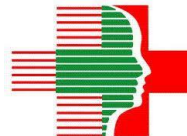
Védőnői méhnyakszűrés - „Esély a megelőzésre”

SZÉCHENYI

TÁMOP-6.1.3.A-13/1-2013-0001

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE